

OVERDENKING BIJ MT 1 VS 18 T/M 25

*Zolang God kinderen in ons midden zendt,
heeft hij zich nog niet van ons afgewend.*

Een regel uit een gedicht van Muus Jacobse, die bij mij boven kwam nu we vandaag een kind mogen dopen. Over drie dagen in de kerstnacht, zullen wij de geboorte vieren van een kind. Nog is het niet zover. Nog is het de tijd van verwachting. Vier kaarsen branden als teken dat de tijd van wachten bijna ten einde is. We staan aan de vooravond van het geboortefeest.

Toch hebben we vanmorgen al het geboorteverhaal gelezen. Misschien is het u niet eens opgevallen dat in de tekst van Mattheüs het kind al geboren is. Het wordt zeer terloops verteld. Het zijn maar een paar woorden in het laatste vers. *En hij gaf hem de naam Jezus.* Over de geboorte zelf horen we bij Mattheüs helemaal niets. Geen reis naar Bethlehem, geen herberg, geen kribbe, geen herders. Dat het kind geboren is weten we pas als hij zijn naam krijgt. Alle licht valt op die naam.

Jelle en Elke, jullie hebben voordat je kind werd geboren eerst samen nagedacht over de vraag: hoe zullen we haar noemen? De naam van een mens is iets heel bijzonders. Iemands naam noemen betekent een heel leven oproepen, het gevoel dat je bij iemand hebt, zoveel dingen die bij die persoon horen die je onmogelijk allemaal kunt noemen, maar die samenkomen in die naam. Door de naam te noemen van iemand die er niet meer is, kan even iets van het wezen van die mens weer opgeroepen worden. Mensen die iemand verloren hebben doet het vaak pijn als zijn of haar naam door niemand meer genoemd wordt. Soms kan iemand je begroeten door alleen maar je naam te zeggen, blij verrast, en dat kan je dan even heel diep raken. Je naam hoort helemaal bij je. In de Bijbel is de naam van een mens heel belangrijk, vaak heeft die een betekenis. *Hij gaf Hem de naam Jezus.*

Deze naam, Jezus, heeft een klank gekregen in onze wereld die met geen enkele andere te vergelijken valt. Deze naam heeft geschiedenis gemaakt. Er zullen veel mensen geweest zijn en zijn die van het evangelie niet veel meer weten dan deze naam: Jezus, -al was het maar als vloek.

Het is alsof Mattheüs heel het evangelie samenvat in dit verscholen zinnetje: *Hij gaf hem de naam Jezus.* Uit welke ouders is dit bijzondere kind geboren? Wat ging er aan deze geboorte vooraf? Daar wil Mattheüs ook graag wat over kwijt. Dat gaat aan ons gedeelte vooraf. Afstamming, herkomst, *wording* van Jezus Christus, staat er in Mattheüs 1 vs 1, letterlijk: *genesis*, Genesis dus. Het boek Genesis begint met het verhaal van de wording van onze wereld, de geboorte van hemel en aarde, en de wording van de mens. Mattheüs sluit hierop aan door te vertellen over de wording, de voorgeschiedenis, van Jezus. Daarvoor gaat hij terug tot in de tijd van Genesis en begint bij Abraham, en volgt dan een lange keten van geslachten om uit te komen bij de Jozef en Maria uit ons verhaal. Hij doet dit om goed duidelijk te maken dat alles waar het God in die lange geschiedenis met de mensheid om begonnen is zijn bekroning vindt in de geboorte van dit bijzondere kind. Hij krijgt de naam Jezus. Dat betekent: *God redt.* Mattheus knoopt in zijn geboorteverhaal aan bij de geschiedenis van bijzondere geboortes die Israël kent. Hij pakt een oud motief op en geeft daar een heel eigen invulling aan. In die geschiedenis ging het allemaal nooit vanzelf.

Steeds weer horen we over kinderen die geboren werden toen die hoop al bijna was opgegeven, vanwege de hoge leeftijd van de ouders, door schijnbare onvruchtbaarheid. Alles wees erop dat het niet meer zou gaan gebeuren en het gebeurde toch. Er leek geen toekomst meer mogelijk, en toch ging het verder. Dit wordt ons zo verteld vanuit een diep geloof dat niet wij mensen dit leven maken, maar dat het ons gegeven wordt.

In het verhaal van de geboorte van Jezus verschijnt dat oude motief van bijzondere geboortes dus op een hele nieuwe manier, en daarvoor grijpt Matteus terug op die profetie van Jesaja van een jong meisje dat zwanger zal worden. God Zelf verschijnt hier als de verwekker van dit leven. Ergens las ik, en ik vind dat heel mooi gezegd: dit kind is *made in heaven*. Maar dat geeft zijn aardse vader Jozef wel een wat ingewikkelde positie en daar gaat het verhaal op in. Wat het verhaal wil zeggen is dat het, net zo belangrijk als het is dat dit kind door de hemel is verwekt is, is dat het in liefde aangenomen wordt door die aardse vader. Maria brengt het kind ter wereld, maar het is Jozef, hier getekend als een rechtvaardig man, uit het huis van David, die hem zijn naam moet geven. En Jozef geeft hem de naam Jezus: *God redt*.

Samen met die naam Jezus klinkt er nog een andere naam, Immanuel, uit de profetie. Immanuel betekent *God met ons*. Het leven van dit kind wil daar het teken van zijn, dat God met ons is, niet alleen met Jezus, maar ook met ieder van ons. *God met ons*, dat wil niet zeggen: God aan onze kant, tegen de anderen. Niet: God met Amerika en tegen de rest. Niet God met Israel en tegen de rest. Niet God alleen met de gelovigen, welke godsdienst ook wordt aangehangen, en tegen alle anderen. Dat is nadrukkelijk niet de betekenis van de naam die Jezus krijgt. *God redt* wil niet zeggen: Hij redt ons, maar niet hen, Hij helpt ons, maar niet die anderen. Dat redden geldt ieder mensenkind.

Maar waarvan moet God ons dan redden? Dat staat er ook: *Hij zal zijn volk zal bevrijden uit hun zonden*. Dat verlegt de aandacht van buiten naar binnen, het wijst niet anderen aan als boosdoener, maar vraagt ons te kijken naar onszelf. Maar eerst even dat woord volk, dat zou de indruk kunnen wekken dat alleen de eigen mensen bedoeld worden, zo van eigen volk eerst. Maar dat is niet de strekking. Gaandeweg zullen de mensen die zich aangesproken voelen door de boodschap van dit kind, de boodschap van liefde, vrede en recht steeds meer gaan beseffen dat die boodschap niet bedoeld is voor een beperkte groep, maar zich uitstrekt over ieder die de naam mens draagt. En dan die zonden waarvan wij gered moeten worden, dat klinkt misschien zwaar, dat vinden we geen fijn woord. Maar wat daarmee bedoeld wordt is alles wat in ons de liefde tegenhoudt en tegenwerkt, alles waarin mensen van God, elkaar en zichzelf verwijderd en vervreemd zijn geraakt. En, dat is het goede nieuws van kerst, die liefde mag dan tegen worden gewerkt, maar die laat zich gewoon niet tegenhouden, Die liefde is op aarde gekomen in de gestalte van een kwetsbaar kind, om in ons liefde te wekken, opdat in ons leven de liefde kan groeien en vorm krijgen en doorgegeven wordt, van ouders op kinderen, om alles wat niet goed is in onze wereld en in onszelf om te buigen en ons als mensen nader tot elkaar te brengen. In het teken van die liefde mogen jullie zo je kind laten dopen, aan die liefde vertrouwen we haar leven toe.

*Zolang God kinderen in ons midden zendt,
heeft hij zich nog niet van ons afgewend.*